

* * *

יוסי גמזו

שמונה עשרה שנה לרצח רבין

שוב הערב נזכר בבושה ובכאב את חרפת רצח רבין
וככל העומדים כל שנה לזכרו בכפר הקרויה
על שמו מליל-הדם ההוא עולה תחושה מרה ב
כי המדינה הזאת שבלי הפסק פיום שרויה
באלימות פרוצה, אם במרחץ-דמים פטלי
בכל כבישי ארצנו גם למות יש שלטון
או ברציחת נשים יומית בידי בן-זוג ברוטלי
או בסגירות חשבון בין שכל פנפיות עולם תחתון
או אם באיומי בצוע רצח קרימינלי
(שמי שלא יכף ראשו לסיטתם – יאבד)
בראשי-עיר ומועצות שלטון מוניציפלי
(ובמקרה של עכו אין הם איומים בלבד)
או בדקירות שגרתיות בפאבים שכל לילה
גובה בהן האלפיהול שבו דופקים כאן ראש
את מס-הטבח באמה סומה זו שלא די לה
בגרנד ירוי מעזה או בפגועים ביו"ש –
שהמדינה הזאת, שבה מפלס-הקטל קריטי
ורף-זילות-חיי-אנוש בכל פנה נפר
גם במישור החברתי ולא רק בפוליטי
כלום לא למדה מאז אותו הרצח בכפר.

כי בלי בעור האלימות בעז שיפצח
את חק-הג'ונגל המרחיב יום-יום את ממדיו,
בלי הצרוף הבלעדי הזה, המנצח
שבו לבו ובינתו של עם חוברים יחדיו
להחלצות-חרום מול כל התקרנפות נוספת
בה אין לו לאזרח יותר כל בטחון אישי
בבית וברחוב, למול עינינו כאן נחשפת
קריסת חלום כלנו על חברה של עם חפשי,
חפשי מתרדה שכמו בכל אזור מתרה ב
שאם חלילה לא נקום בזמן ונתעורר
להסקת הלקח העמק מרצח רבין –
במקום להיות אמה אחת נתחיל להתפורר
מחסר חסן לאמי והעדר כל כוח
להתעמת עם שפע אתגרי של העתיד
ומשום כך אסור לנו בשום פנים לשפח
את עקדת יצחקיה, שציננה מפקיד
את מורשתו, שתקפותה פיום כל-כך מוכחת
כעת, משחלפו שמונה עשרה שנות-בלעדיו
למצדיקי דרכו ולמתנגדיהם גם יחד
אם חפצי חיים אנתנו וחיים יחדיו.

עֲקֵדַת יִצְחָק

בְּעֵקֶדֶה הַזֹּאת כָּלֵנוּ עֲקוּדִים כָּאֵן
עַל מִזְבְּחוֹ חֲמוּם-הָרֹאשׁ שֶׁל הַטְּרוּף,
בְּאֵבֶדֶה הַזֹּאת כָּלֵנוּ אֲבוּדִים כָּאֵן
בְּאֵלִימוֹת וּבְשִׁנְאָה וּבַחֲרוּף.

וְזֶהוּ רִגְע-הָאֶמֶת שְׁבוּ הַפְּתִיחַ
כְּתוּבָה בְּדָם עַל קִיר-חַיִּינוּ הַמְּכֻתָּם,
שְׁבוּ הַזַּעַם וְהַמְּרִי קוֹרְסִים מִפְּכֵד
אֲבָל הַלֵּב זוֹכֵר כִּי הַמְּבַחֵן לֹא תָם.

קַח נָא אֶת בְּנֶךָ, אֵת יְחִידֶךָ אֲשֶׁר אֶהְבֵּת,
קַח נָא אֶת הָאֵמֶץ לְגִשְׁרֵךְ עַל כָּל מְרַחֵק,
קַח נָא אֶת זְכָרוֹ, אֵת הַפֶּאֶב אֲשֶׁר כָּאֵבֶת,
קַח נָא אֶת יִצְחָק.

וְהַעֲלֵהוּ לֹא כְּזֹבַח וְעוֹלָה
כִּי אִם כְּסִמְלֵל וּמִוִּפְתַּי לְעֹז וּפְרִי
בְּהֵם נִמְשִׁיף לְצַעַד בְּדֶרֶךְ הַגְּדוּלָה, הַלֹּא סְלוּלָה
אֶל הַשְּׁלוֹם שֶׁהוּא פֶלֶס לוֹ אֶת הַדֶּרֶךְ.

בְּשֵׁל שְׁנֵאת-חֲנָם אֶרֶע חֲרַבֵּן-הַבַּיִת,
בְּשֵׁל אַחֲדוֹת נִבְנָה הַבַּיִת הַשְּׁלִישִׁי,
אֲבָל אֲנַחְנוּ נֶאֱבָק בְּצַפְרָנִים
עַל דְּמוֹת הָעָם הַזֶּה, טְהוֹר וְאֲנוּשִׁי.

וְנַעֲשֶׂה זֹאת מוּל סְכָלוֹת הַצִּינִיקָנִים
הַזּוֹמְמִים כְּכֹר חֲנִינָה לְמַרְצָחוֹ
גַּם אִם נִהְיָה אַחֲרוּנֵי הַמוֹהֵיקָנִים
שֶׁל זִיק-שְׁפִיּוֹת שְׁאִין טְרוּף שִׁינְצָחוֹ.

וְנַעֲשֶׂה זֹאת מוּל אֵיבַת-אֲחִים מִבַּיִת
וּמוּל צְמֵאוֹן-הַדָּם שֶׁל בְּנֵי-דוּדִים מִחוּץ
גַּם אִם נִהְיָה מְעוּט צוֹלַע עַל קִבִּים
בְּנִתִּיב-קוֹצִים אֶל הַנְּכוּן וְהַנְּחוּץ.

כִּי רָם הוּא סְלַע-הַמְּחִלְקֵת וְרַב-תִּקְוָה
אֵף הַמְּשַׁתֵּף בִּינֵינוּ עֲזוּ יוֹתֵר וְרָם
וְזֶה הַסְּלַע שִׁיגְבֵר עַל כָּל מְחִלְקֵת
מוּל מְשַׁחֲתֵי צֶלֶם הָעָם וְהָאָדָם.

אוֹתָם זְלָדֵי-נְרוֹת שְׁשָׁרוּ שִׁירֵי-אֲבָל
לְפָנֵי שְׁמוֹנָה-עֶשְׂרֵה שָׁנִים בַּכְּפָרוֹת
אֵיךְ לֹא שׁוֹמְעִים אוֹתָם מְאֹד, בְּעַם שְׁבוּי כְּבָל
הָאֵלִימוֹת, זִילוֹת הַדָּם וְהַדְּקִירוֹת?

אוֹתָם יִלְדֵי גְרוֹת שֶׁחָשׂוּ לְהַכִּיר בָּהֶם
בְּסִכְנָה שֶׁל אֶז, בְּטָרֶם יֵאָחֵר
אֵיךְ לֹא זָכְרוּ שֶׁחֶסֶד-מַעֲשֵׂה כָּאֵן מִפְּקִיר בָּהֶם
כָּל סִיג הוֹמָנִי וְכָל קוֹל-שִׁפְיוֹת נִחָר
כִּי הַמְדִינָה שָׂאָז הָיוּ הֵם פָּרַח-קִיר בָּהֶם
הִיא הַמְדִינָה בָּהֶם יִלְדֵיהֶם יִחִיו מִחָר ?

וּבָה בְּלִי "לֹא!" לְאֵלִימוֹת לֹא נֶעְקַר כָּאֵן
אֶת סִרְפְּדֵי פְּרָאוֹת הַרְשָׁע וְהַחִיל
וּמְשׁוּם כֶּף חֵיב הָעַם הַזֶּה לְזָכֹר כָּאֵן
אֶת עֲקֻדַת יִצְחָק, אֶת מַה שֶׁזֶּה מִנְחִיל
כְּצוֹנָאָה שִׁישׁוּמָה לֹא תֵאוּרְטִי
וְאֵינְ שׁוּם פְּטוֹר בּוֹ לְיֹשְׁבֵימָם עַל הַגְּדֵר
כִּי הוּא דְחוּף וְאֶקְטוּאֵלִי וְקוֹנְקְרֵטִי
וְאֵינְ לְאִישׁ מִמֶּנּוּ זְכוּת לְהַעֲדֵר.

קַח נָא אֶת בְּנֶךָ, אֶת יִחִידְךָ אֲשֶׁר אֶהְבֵּתָ,
קַח נָא אֶת הָאִמָּץ לְגִשְׁרֵךְ עַל כָּל מְרַחֵק,
קַח נָא אֶת זְכָרוֹ, אֶת הַכָּאֵב אֲשֶׁר כָּאֶבְתָּ,
קַח נָא אֶת יִצְחָק.

וְהַעֲלֵהוּ לֹא כְּזֹבַח וְעוֹלָה
כִּי אִם כְּסִמְלָל וּמוֹפֵת לְעֹז וּפְרִי
בָּהֶם נִמְשִׁיךְ לְצַעַד בְּדֶרֶךְ הַגְּדוּלָה, הֲלֹא סְלוּלָה
אֶל הַשְּׁלוֹם שֶׁהוּא פֶלֶס לֹא אֶת הַדֶּרֶךְ.

אהוד: צר לי לחשוב, שגם אלמלא הרצח המתועב, עדיין היינו כיום רחוקים בדיוק אותה
כברת דרך מן השלום, שמי יודע אם הוא בכלל יבוא אי-פעם – ואשר לא רצח רבין מנע את
בואו, כי גם אם רבין היה עדיין חי, המצב לא היה שונה בהרבה. רק הסתכלו מסביב.
אל לנו להיסחף בשיגעון הגדלות הישראלי, כאילו הכול קורה או לא קורה כאן רק בגללנו!